

A soproni Szent Jakab-kápolna

2012 augusztus 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [1](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Sopron legkorábban kialakult településrésze a Szent Mihály-domb, feltevések szerint már a keresztény avaroknak is itt volt templomuk. A város régi temetőjében a lelkeket mérlegelő Szent Mihály írányal tiszteletére emelték az 1200-as évek elején a ma is álló, idközben sokszor és sokféleképpen átépített templomot. A körülötte lévő, fallal védett cinterem már az Árpádok korának utolsó évszázadában megtelt a város halottaival, bűvítésére nem lévén lehetőség, a szentelt földből kihantolt, porladó maradványok tisztos tárolására úgynevezett ossariumot – csontházat – építettek. A kriptaszerű alépitményre emelték a Szent Jakab-temetőkápolnát, latinul carnariumot, amely a Szent Mihály-templom közelében, tőle délre található, s ma is ravatalozóként szolgál.

Ez a kis kápolna Sopron legrégebb építészeti emléke. Alaprajzi formája, térszerkezete, az újkori, túlzó restaurálások nyomai mögöl is elrejtve eredeti részletei a XIII. századnak azt a pillanatát idézik fel, amikor építészetünk a román stílust maga mögött hagyván átveszi a nyugati szomszédság irányából beköszöntő új divatot: a gótikát. A kisméretű kápolna külső megjelenése, egyes részletei még a román kor ízlését őrzik, de belépve már a csúcsíves korszak formajegyével találkozunk. Az épület két szerkezeti részből áll. Hajója középponti elrendezésű: egy szabályos nyolcszög hét oldala határolja, a sarkokon földön nyugvó falpillérekre támaszkodó gyámokról induló bordák futnak föl, az ívek közepén zárókőben találkoznak. A szabályos centrális térhez kelet felé kis szentély kapcsolódik, szintén gótikus bordás kőboltozattal és faragott zárókővel. A falakba csúcsíves ülőfülkék mélyednek, amint a déli ablakok is gótikusak. A bejárat szokatlan módon nem a déli oldalán nyílik, hanem a templom felé eső, északi falán. A még román jellegű, bélletes kapuzat timpanonjában roppant érdekes kőfaragvány látható: középen keleties jellegű, akantuszlevelekkel díszített paradicsomi életfa, amelyet kétfelől acsarkodó, szárnyas fenevadak harapdálnak. Henszlmann Imre ezt írja róla a Magyarország csúcsíves stílusm emlékei című, 1880-ban megjelent munkájában: „A domborművet inkább pogány alapon nyugvónak kell kinyilatkoztatnunk. Az életfa mythosa sokkal régebbi a bibliánál (...) életfának kell tartanunk az egyiptomi fát (...) a biblia elbeszélését a paradicsomról, valamint az özönvízről a héberek csaknem egyenesen és szó szerint a babyloniaiaktól vették át. Ismeretes az assyri és perzsa mythos az életfáról, és ide tartozik a középkor világképe, az Yggdrasil (...) a fa gyökerét rágcsáló sárkányokkal. (...) Jelentése, mint az enyészeté, a halálé, világos oly épület ajtaja fölött, mely halotti szertartásra van rendelve.”

A compostellai zarándokszent, idősebb Jakab apostol tiszteletére szentelt soproni kápolnához hasonló korabeli épületek elfordulnak a szomszédos Ausztriában, a nem messzi morva és cseh területeken, és a Dunántúlon, Észak-Magyarországon is megtalálni rokonait. A pincei csontkamra megtelével a város mészárosainak céhe új temetőkápolnát építtetett, amelyet Mária Magdolna kegyelmébe ajánlottak. A gótikus épületet a XVIII. században lebontották, a Jakab-kápolnát pedig az 1860-as és 70-es években a híres soproni építőmester, Storno Ferenc „újította fel”. Mint ismeretes, a rendkívül buzgó Storno – a korszak historizáló szellemében, a műemlékek hiteles megőrzésének és helyreállításának korszakát megelőzően – számos magyarországi középkori műemlékünket renoválta a maga ízlése szerint. Ez történt Sopronban is. Csak az 1960-as évek műemléki helyreállítása során sikerült eltávolítani a Szent Jakab-kápolna eredeti részleteit elfedő átfestések, átfaragások egy részét, azóta tükrözik híven a belső tér letisztított gótikus tagozatai a XIII. század átmeneti stílusvilágát.

Ludwig Emil, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló